

ŠOLARJI

HEKTOR XIMENES

Smrekova vejica.

Črtica. — Spisal Ivo Česnik.

Hočem vam povedati zgodbo iz dijaškega življenja. Take zgodbe so večinoma sentimentalne kot pesmi zaljubljenega petošolca. Ne bojte se, cenjeni bralci in dražestne bralke, sentimentalna ne bo ta povest. Vso dolgočasno sentimentalnost sem oddal vragu, da jo zapre v meh in posuši na vipavskem solncu ali raztrosi v najljutejši burji nad Nanosom. Gotovo je stekla iz njega že zadnja solza, in če ga vrag čez leto in dan odpre, se začudi, ko najde v njem mesto jokavih vzdihov rešto pristnih vipavskih dovtipov.

A čemu govorim nepotrebne stvari! Pripovedujem naj rajši o Konradu Pavliču! Znabiti ne bo zadovoljen z odlomkom svojega življenja, znabiti se bo jezil, da po nepotrebnem trosim njega in njemu drage osebe med svet. Upam, da ne obsenči oblak neprijetnih misli njegovega čela, ker me pozna. Vsaka poteza mojega peresa je utrip čuteče duše. Tudi Vipavci so nevoljni name: nekatere nedolžne idile so jim preodkriti, par dogodb izmišljenih. Ne zmemim se za neprebavljive in neotesane puščice; pišem, kakor mi velewa srce. Resnica je božji pečat — in večkrat zastrta s temnim zagrinjalom, za katerim se skriva veličastna svetloba. Vidijo jo le ljudje, ki hrepene po njej kot žejni jelen po hladni studenčnici.

* * *

Tisti dan pred Božičem se je prebudil Konrad Pavlič iz globokega spanja. Pomel si je zaspane trepalnice in pogledal na staro, napol rjavo in zaprašeno budilko, ki je enakomerno tiktakala svojo monotono melodijo že leta in leta v preprostem, malem kabinetu. Gospodinja ji je odlomila večji ka-

zalec ravno lani o Veliki noči, ko jo je snažila z veliko, nerodno cunjo. Pavlič je vendar ločil na njej vsaj približno četrto, tudi po manjšem kazalcu.

„Pol devetih! Prej se ne zbudim, naj bo po zimi ali poleti. — Še malo poležim in počakam pošte. A, pošta, pošta! Včasih sem se je veselil, danes sem jezen nanjo. Nobene vesele novice mi ne prinese. Same terjatve prihajajo, in redko se me spomni duša, ki mi je bila naklonjena v preteklih dneh.“

Odprl je predal spalne mizice, vzel iz nje Goethejevega „Fausta“ in začel čitati besede moža, ki je živel v dvomih in si je že hotel pretrgati nit življenja.

Habe nun, ach! Philosophie,
Juristerei und Medizin,
und, leider! auch Theologie
durchaus studiert, mit heißem
Bemüh'n.

Skozi okno je padala svetloba v sobico. Gosti kosmi so polzeli izpod neba, se sipali na strehe mestnih hiš in odevali v svoj čaroben plašč veliko gotško cerkev, ki je kipela onkraj ceste proti nebu. Kot ogromen velikan iz davnine se je zdela, če si jo gledal v poletnih, tihih nočeh ali zimskih, mrzlih večerih, ko so plinove svetilke razsvetljevale krive ulice in ravne ceste.

Prebral je par strani in odložil knjigo.

„Ne ljubi se mi. Vrag vzemi Fausta, njegova pustolovstva in vso mizerijo. Zdajle bi šel v kavarno, si naročil fino belo kavo, prečital časnike in igral parkrat bilijard. Tako pa čepim v svoji sobi kot samotar Robinzon na tistem otoku. Nobenega vinarja nimam, prav nobenega.“